

ТАҚРИЗИ МУШОВИРИ ИЛМӢ

доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи матбуоти факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Муродӣ Мурод Бердӣ ба диссертатсияи Сафарзода Моҳира Амралӣ дар мавзӯи «Нақши телевизион ва сомонаҳои интернетӣ дар ташаккули имиджи Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.22. Рӯзноманигорӣ)

Сафарзода Моҳира Амралӣ соли 2012 факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро аз рӯйи ихтисоси рӯзноманигор бо дипломи аъло хатм кардааст. Соли 2017 дар мавзӯи “Телевизион ва таъсири он ба афкори омма (дар мисоли шабакаҳои телевизионии Тоҷикистон)” зери роҳбарии докторони илмҳои филологӣ, профессори шодравон А. Саъдуллоев ва профессор А. Азимов рисолаи номзадии худро ҳимоя намудааст.

Мавзӯи диссертатсияи доктории Сафарзода Моҳира бо қарори шурои олимони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 27-уми октябри соли 2023, қарори № 4 тасдиқ шудааст.

Диссертант рисолаи доктории худро пеш аз хатми зинаи докторантура ба анҷом расонида, барои ҳимоя пешниҳод намуд.

Сафарзода Моҳира дар давоми солҳои докторантӣ дар ДМТ худро ҳамчун муҳаққиқи бофаҳм, ҷӯянда, боғайрат, хушмуомила, оромтабиат, таҳаммулпазир, дорои қобилияти эҷодӣ ва тавоно нишон дода, дар омӯзиш ва таҳқиқи мавзӯ бо азму иродаи устувор машғул шуд, ба қадри тавон ва имкон доир ба паҳлуҳои гуногуни мавзӯи диссертатсия дар ҳамоишҳои илмии сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ дохил ва хориҷи кишвар маърузаҳо хонд, дар доираи кафедраи семинари илмӣ баргузор намуд, монография, мақолаи илмӣ ва илмиву оммавӣ ба нашр расонид. Таҳқиқи анҷомгирифта маҳсули заҳмати бевоситаи ӯ буда, ниҳоят дар шакли диссертатсияи комил ба поён расид.

Пажӯҳиши диссертатсионии Сафарзода Моҳира Амралӣ таҳқиқи яке аз мавзӯҳои мубрами илми рӯзноманигории муосири тоҷик –

чанбаҳои назариявии имичу имичсозӣ, вежагиҳои имичсозӣ дар фаъолияти рӯзноманигории амалӣ, нақши телевизион ва сомонаҳои интернетӣ дар ташаккули имичи Тоҷикистони соҳибистиқлолро фаро мегирад.

Мавзуи диссертатсия нав буда, дар илми рӯзноманигории тоҷик бори аввал дар шакли пажӯҳиши диссертатсионӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Дар он омилҳои таърихӣ ва назариявии шинохти имич ва имичсозӣ, вижагиҳои имичи давлат, асосҳои ҳуқуқи имич ва имичсозӣ дар Тоҷикистон, тарғиби ғоя ва ташаббусҳои имичсоз дар шабакаҳои телевизионӣ ва сомонаҳои интернетӣ, истифодаи қолабҳои жанрҳои публитсистӣ дар инъикоси воқеиятҳои имичсоз таҳлилу баррасӣ шудааст.

Докторант ҳамчун муҳаққиқи чӯянда бо дарку маърифати хуби илмӣ дар таҳқиқи мавзӯи муносибати ҷиддӣ намуда, ба сарчашмаҳои назариявӣ амалӣ шинос гардид ва доир ба мавзӯи маводди зиёдеро ҷамъ овард, омӯхт, тасниф кард ва дар заминаи он ба таълифи кори диссертатсионӣ машғул шуд. Мавсуф бо коркарди нисбатан амиқу ҳаматарафаи маводди илмиву публитсистӣ, ҳамчунин асноди сиёсӣ ҳуқуқи марбут ба имич ва имичсозӣ вазифаҳои дар наздаш гузошташударо ба таври кофӣ иҷро кард ва ба ин тариқ ба мақсади кори диссертатсионӣ – илман муайян намудани нақши воситаҳои ахбори омма, махсусан телевизион ва сомонаҳои интернетии шабакаҳои телевизионӣ дар ташаккули имичи Тоҷикистони соҳибистиқлол ноил гардид.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмиро дараҷаи дарки масъалаҳои дар диссертатсия баррасишуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии қор, нуқтаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшуда, наشري таълифоти илмӣ дар мавзуи диссертатсия ва маърузаҳои дар конференсияҳои сатҳи гуногун таъйид мекунанд.

Диссертатсия аз муқаддима, 5 боб, 13 фасл, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқ ва рӯйхати адабиёт ва манбаъ таркиб ёфтааст.

Дар муқаддима, чун анъана мубрамияти мавзуи таҳқиқ, дараҷаи омӯзиш, робитаи таҳқиқ бо барнома ва мавзӯҳои илмӣ бо шарҳу тавзеҳҳои амиқ асоснок гардида, мақсаду вазифа, объекту предмет, асосҳои назариявӣ амалӣ, навгониҳои илмӣ, методҳои таҳқиқ муайян ва нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда таҳлилу баррасӣ шудааст.

Диссертатсия дорои сохтор илмӣ буда, таҳқиқи мавзӯ бо низоми муайян – зина ба зина сурат гирифтааст. Бобу фаслҳои диссертатсия аз нигоҳи интихоби паҳлуҳои гуногуни мавзӯ, муносибати усулӣ, тарзи баррасӣ ва мантиқи таҳлилу хулосабарориҳо ба ҳам алоқаманд буда, дар маҷмӯъ тарҳи нисбатан комили кори диссертатсия-ониро фароҳам овардааст.

Ба ин мазмун, агар дар боби якум заминаҳои зуҳури шинохти имич ва имичсозӣ бо дарназардошти усулҳои имичсозӣ дар контексти функцияҳои иҷтимоӣ ва иттилоотии воситаҳои ахбори омма баррасӣ шуда бошад, дар боби дуюм вежагиҳои имичи давлат ва ташаккули асосҳои сиёсату ҳуқуқии имич ва имичсозӣ дар Тоҷикистони соҳибистиқлол бо истифода аз методҳои таърихӣ анъанавӣ таҳқиқ шудааст.

Мавзуи баҳси боби сеюм, ки «Сулҳи тоҷикон ва ташаббусҳои байналмилалӣ Тоҷикистон дар контексти имичи давлат» унвон дорад, инъикоси воқеиятҳои имичсоз: фарҳанги сулҳофарии Эмомалӣ Раҳмон, ташаббусҳои байналмилалӣ Тоҷикистон марбут ба об ва НБО-и «Роғун» ҳамчун нишони ваҳдату ормони миллӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифта, ба ин васила нақши шабакаҳои гуногуни телевизионӣ дар намои фазои имичсоз муайян карда шудааст.

Боби чаҳорум, мазмунан идомаи боби сеюм аст. Дар он ба масъалаи раванди ташаккули имичи Тоҷикистон дар шабакаҳои телевизионӣ ва сомонаҳои онҳо тавачҷуҳ шуда, бозтоби сиёсати давлатии Тоҷикистон дар барномаҳои телевизионӣ, нақши сомонаҳои интернетӣ дар муаррифии кишвар ва нуфузи Тоҷикистон дар сомонаҳои интернетии шабакаҳои телевизионии кишварҳои ИДМ бо таҳлилу баррасӣҳои илмӣ муайян карда шудааст.

Дар боби панҷуми кори диссертатсионӣ тарзу тариқаи инъикос ва баррасии воқеиятҳо ва масъалаҳои имичсоз дар барномаҳои телевизионӣ ва сомонаҳои интернетӣ таҳлилу арзёбӣ гардидааст. Муаллиф дар ин боб дар таъки бо усули муқоисавӣ ва таҳлилу баррасиҳои илмӣ муайн намудааст, ки дар инъикос ва тарғиби воқеаҳои имичсоз ТВ «Тоҷикистон» асосан аз жанрҳои хабару ҳисобот ва шабакаҳои ТВ «Варзиш» ва «Чаҳоннамо» аз имконияти жанрҳои репортажу мусоҳиба кор гирифтаанд. Бо вучуди ин таносубан жанри репортаж имконоти васеътар доштааст.

Хулоса ва тавсияҳои дар диссертатсия зикр намудаи докторант характери илмӣ ва амалӣ дошта, то андозае донишҳои назариявӣ ва амалиро дар самти илми публитсистика ва рӯзноманигории тоҷик афзуда метавонад. Натиҷаҳои аз рафти таҳқиқ ба дастмада барои таҳқиқи баъзе ҷанбаҳои рӯзноманигории амалии муосири тоҷик, нақши воситаҳои ахбори омма, хосса шабакаҳои телевизионӣ дар инъикоси воқеиятҳои имичсоз, омилҳои ташаккулдиҳандаи имичи Тоҷикистони соҳибистиқлол аз аҳаммият ҳолӣ нахоҳад буд.

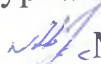
Маводди диссертатсияро метавон ҳангоми таълифи китобҳои дарсӣ, воситаҳои таълимӣ, коркарди машғулиятҳои амалӣ доир ба асосҳои фаъолияти эҷоди рӯзноманигорӣ, ба хусус рӯзноманигории телевизион истифода кард.

Хулосаҳои таҳқиқи Сафарзода Моҳира Амралӣ ифодакунандаи мундариҷаи диссертатсия буда, бо маводи зиёди назариявӣ амалӣ ва далелу аснод асоснок карда шудааст. Автореферат ва матолиби доир ба мавзӯи диссертатсия интишорнамудаи муаллиф – **1 монография, 29 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 16 мақола дар нашрияҳои илмӣ тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқу басанда буда, мазмуну муҳтавои диссертатсияро инъикос менамоянд.**

Муҳтавои диссертатсияи Сафарзода Моҳира Амралӣ бо номи мавзӯ ва шиносномаи ихтисоси илмӣ **6.2.22. Рӯзноманигорӣ комилан мувофиқат менамояд.**

Бо дарназардошти сифатҳои хуби шахсии муаллиф ва омодагии самараноки ӯ ба корҳои илмиву таҳқиқии мустақил, таҳқиқи диссертатсионии Сафарзода Моҳира Амиралӣ дар мавзӯи «Нақши телевизион ва сомонаҳои интернетӣ дар ташаккули имиҷи Тоҷикистон»-ро барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.22. Рӯзноманигорӣ) қори илмии анҷомёфта ҳисоб мекунам. Диссертатсия ба талабот ҷавобгӯӣ буда, ҳамчун роҳбари илмӣ онро барои баррасӣ дар зинаҳои баъдӣ ва ҳимоя тавсия менамоем.

Роҳбари илмӣ:

доктори илмҳои филологӣ, профессори
кафедраи матбуоти факултети журналистикаи
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Муродӣ М.Б.

Суроға:

734035, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, к. Фирдавсӣ, 95, ҳ.6
Тел.: (+992) 934251532.
E-mail: murodi@mail.ru

Имзои Муродӣ Мурод Бердиро

тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Шодихонзода Э.Ш.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.

Телефон: (+992-37) 221-62-25; факс: 227-15-10.

E-mail: info@tnu.tj

« 22 » _____ 11 _____ соли 2026.